

TERMoeLEKTRARNA ŠOŠTANJ d.o.o.
Cesta Lole Ribarja 18
SI-3325 Šoštanj, Slovenija
Telefon: +386/0/3 899 31 00
Telefaks: + 386/0/3 588 21 62
ID št. za DDV SI92189903

KABINET PREDSEDNIKA VLADE RS		
ŠIFRA:	360-4	2010
DATUM:	20-07-2010	12:00 h prejeto ob
V REŠEVANJE:	19	
V VEDNOST:	1, 7/PV, 3	
DRUGO:		

Predsednik Vlade Republike Slovenije
Gospod Borut Pahor
Gregorčičeva 20 – 25

Datum: 20.07.2010

1000 LJUBLJANA

Spoštovani predsednik,

v prilogi Vam pošiljam gradivo »Komentarji posloводства TEŠ na sestavek »Moj pogled na vodenje projekta postavitve bloka 6««.

Omenjeno gradivo Vam posredujem z namenom, da bi se Vi osebno in Vlada Republike Slovenije celoviteje seznanila z vsemi aktivnostmi pri vodenju tega projekta.

V kolikor se boste tako odločili, lahko z gradivom seznanite tudi javnost.

Lepo Vas pozdravljam

Termoelektrarna Šoštanj
Direktor: dr. Uroš Rotnik

TERMoelekTRARNA ŠOŠTANJ d.o.o.
Cesta Lole Ribarja 18
SI-3325 Šoštanj, Slovenija
Telefon: +386/0/3 899 31 00
Telefaks: + 386/0/3 588 21 62
ID št. za DDV SI92189903

KOMENTARJI POSLOVODSTVA TEŠ NA SESTAVEK GENERALNEGA DIREKTORJA DIREKTORATA ZA ENERGIJO MAG. JANEZA KOPAČA Z NASLOVOM »MOJ POGLED NA VODENJE PROJEKTA POSTAVITVE BLOKA 6«

Komentarji so napisani za vsak odstavek ločeno, razen v primerih, ko le-to ni smiselno.

Komentar na odstavek št. 1:

Kot direktor TEŠ nisem imel nikoli namena niti ne vzroka zavajati javnost zaradi izdaje energetskega dovoljenja. Vedno sem poudarjal, da je postopek pridobitve energetskega dovoljenja in posledično tudi dogovora za začetek pridobivanja lokacijskih dovoljenj potekalo prepočasi. Zaposleni na ministrstvu za gospodarstvo so zelo kvalitetno in korektno postopali pri izdaji energetskega dovoljenja. Problem pri izdaji je bil le ta, da ga takratni minister za gospodarstvo ni hotel podpisati, ko je bil pripravljen. Pri tem je potrebno poudariti, da je bil minister za gospodarstvo mag. Andrej Vizjak v tem času tudi predsednik NS HSE (julij 2005 – marec 2007). Tako je združeval dve običajno ne združljivi funkciji. V tem času se je od TEŠ zahtevalo, da lahko načrtuje moč bloka z največjo močjo 500MW. V TEŠ se s takšno zahtevo nikakor nismo mogli strinjati, saj je nemogoče na lokaciji Šoštanja s premogom kot ga imamo in temperaturo okolice ter hladilne vode doseči izkoristek 43%, kateri je pogoj po BAT kriterijih in kar je še bolj pomembno, pogoj BAT kriterija je nujno potreben, da se finančne institucije kot so EIB in EBRD sploh odločili za začetek skrbnega pregleda, kateri je odločujoč za odobritev finančno najugodnejšega posojila.

Že v strateškem načrtu 2003 – 2012 /Dokaz št. 1/ je TEŠ med dolgoročne cilje opredelil tudi postavitev novega bloka z močjo 600 MW. Zato je TEŠ tudi v Razvojni načrt za l. 2004-2013 /Dokaz št. 2/ vnesel izgradnjo 600 MW bloka 6, s predvideno BAT tehnologijo tako, da bi bil izkoristek čim večji. Tudi v preinvesticijski študiji April 2005 /Dokaz št. 3/ je naveden blok z močjo 600 MW. Ta študija je bila recenzirana pri konzultantski družbi STEAG ENCOTEC iz Nemčije. To je družba, ki poleg konzultacij inženiringa in nadzora gradi in upravlja termoelektrarne.

Da nismo izgubljali časa za pričetek investicije, smo v dogovoru s HSE najprej podali vlogo za energetske dovoljenje moči bloka 500MW in nato z dodatnimi študijami in recenzijami utemeljili našo prvotno namero in stališče, da je minimalna možna moč bloka 6 v Šoštanju 600MW. Vloga za izdajo energetskega dovoljenja za 500MW je bila podana 12.9.2005 /Dokaz št. 4/.

Na podlagi sklepa posebne strokovne komisije (dr. Maks Babuder, Tomaž Babič, dr. Ferdinand Gubina, Ivan Iveta, dr. France Križanič, dr. Peter Novak, dr. Janez Oman, Irena Stare, dr. Matija Tuma, dr. Jože Voršič, mag. Djordje Žebeljan, dr. Franc Žlahtič) /Dokaz št. 5/, da je potrebno zgraditi objekt večje moči, je bila izdelana študija – »Primerjava investicije za Blok moči 600 MW napram bloku moči 520 ali 650 MW« /Dokaz št. 6/, ki je pokazala, da je najprimernejša izgradnja bloka moči 600 MW. Noveliran je bil investicijski program /Dokaz št. 7/, ki je bil konec aprila 2006 potrjen s strani strokovne komisije, posloводства TEŠ, NS TEŠ, seznanil pa se je z njim tudi NS HSE. Na osnovi navedenega je bilo vloženo dopolnilo k že izdanem 500MW energetskega dovoljenju za povečanje moči na 600MW. To dopolnilo k energetskega dovoljenju je bilo resnično izpisano 21.5.2006, vendar ga minister ni podpisal. Šele po sestanku med direktor TEŠ in vodja kabineta MG g. Bratanič dne 5.7.2006, kjer je bilo potrebno še dodatno utemeljevanje in dokazovanje potrebne moči 600MW je prišlo do podpisa dopolnila k energetskega dovoljenju za 600MW dne 10.7.2006. /Dokaz št. 8/

Vendar je samo energetskega dovoljenje zgolj osnova za nadaljevanje postopka pridobitve prostorskih aktov, potrebnih za umestitev novega objekta v prostor. Za pričetek pridobivanja prostorskih aktov

TERMOELEKTRARNA ŠOŠTANJ d.o.o.
Cesta Lole Ribarja 18
SI-3325 Šoštanj, Slovenija
Telefon: +386/0/3 899 31 00
Telefaks: + 386/0/3 588 21 62
ID št. za DDV SI92189903

pa je potrebno najprej podati pobudo s strani izdajatelja energetskega dovoljenja. Ta pobuda pa je bila podpisana šele po jasni nameri in vidnih aktivnostih HSE za oddelitev TEB in SEL. Tako je prišlo do podpisa pobude šele 4.9.2006 /Dokaz št. 9/. Tako je potekal celoten postopek leto dni, običajno pa bi zadostovalo 4 mesece. Pri tem si nismo pridelali zamude le teoretičnih 8 mesecev, ampak bistveno več, saj nas je tako prihitela vrsta investorjev pri naročilu energetske opreme /Dokaz št. 10/. Potrebno je poudariti, da sta bila potem oba potrebna lokacijska načrta pridobljena v zelo kratkem času po zaslugi dobrega sodelovanja med zaposlenimi na MG, MOP in TEŠ.

Iz navedenega in z dokazi podprtega, je razvidno, da očitki g. Kopača o zavajanju direktorja dr. Uroša Rotnika glede vzrokov za zamude pri sklepanju pogodbe, niso resnični.

Komentar na odstavek št. 2:

Ni povsem jasno razvidno, katero kronologijo je imel v mislih g. Kopač. Če se to nanaša na postopke opisane pod komentar na odstavek št.1, je iz zgoraj navedenega jasno razvidno, da ne drži, da je za zamude kriv investitor.

Prav tako ne drži, da je prihajalo do kakršnihkoli sprememb projekta bloka 6. Koncept projekta bloka 6 se od potrditve investicijskega programa 600 MW bloka 6 imenovanega »Investicijski program postavitve bloka 6 moči 600 MW v TEŠ, april 2006« /Dokaz št. 7/, ni spreminjal. Spreminjala se je zgolj strategija obratovanja obstoječih blokov TEŠ, saj se je od leta 2003 do sedaj menjala evropska okoljevarstvena politika glede emisij polutantov. Še enkrat je potrebno poudariti, da je zasnova projekta po tehnološki, tehnični in obratovalni plati enaka v vseh investicijskih dokumentih že od konca leta 2005 dalje.

Zato so očitki, da je za zamude in neprestane spremembe projekta kriv investitor neresnični, neutemeljeni in zavajajoči.

Komentar na odstavka št. 3 in 4:

Navedbe g. Kopača o vsebini gradiva za skupščino so vzete iz konteksta in napačno predstavljene.

NS TEŠ je 10.5.2004 predlagal skupščini sprejem razvojnega načrta TEŠ, v katerem je predvidena gradnja 600 MW bloka. Nato je o razvojnem načrtu razpravljala tudi skupščina TEŠ d.o.o., in dne 11. 6. 2004 sprejela Razvojni načrt Termoelektrarne Šoštanj, v okviru katerega je bila tudi izgradnja nadomestnega 600 MW termoenergetskega objekta - Bloka 6. Res je, da 600 MW blok še ni bil uvrščen v razvojni načrt skupine HSE 2004 -2013, je pa bil uvrščen že v naslednji razvojni načrt skupine HSE (2006 -2015 s pogledom do 2023) /Dokaz. št. 11/.Utemeljitev za 600 MW blok so podrobno opisane v skupščinskem gradivu / Dokaz: št. 12/.

Očitki da je utemeljitev bloka 6 strnjena v samo treh alinejah ne držijo. Navedbe g. Kopača izhajajo samo iz enega izmed poglavij razvojnega načrta, pa še te niso vse naštetje.

Komentar na odstavek št. 5:

Da niso bile samo tri vrstice je razvidno iz zgoraj navedenega /Dokaz št. 12/. Nadaljnje navedbe g. Kopača pa kažejo na to, da mu ni znano, kako izvedba investicije od ideje do realizacije poteka.

Vsi nadaljnji postopki, in koraki ne pomenijo opravičevanja investicijske odločitve ampak so s predpisi določeni dokumenti, sprejeti z vsebino in po postopku predpisanem s strani zakonodajalca.

Komentar na odstavek št. 6:

Drži.

Komentar na odstavek št. 7:

Trditev, da so se vsi dokumenti nanašali na 500 MW ne drži. Že prvi zgoraj navedeni dokument Predinvesticijska študija /Dokaz št. 3/ opisuje 600 MW blok 6. Vzroki in dokazi za spremembe s 600 MW na 500 MW in nazaj na 600 MW so opisani že v komentarju prvega odstavka.

TERMOELEKTRARNA ŠOŠTANJ d.o.o.
Cesta Lole Ribarja 18
SI-3325 Šoštanj, Slovenija
Telefon: +386/0/3 899 31 00
Telefaks: + 386/0/3 588 21 62
ID št. za DDV SI92189903

Komentar na odstavka št. 8 in št. 9:

Drži.

Komentar na odstavke št. 10, 11 in št. 12:

Dne 7.10.2006 ni bil objavljen razpis za predkvalifikacijo, kot navaja g. Kopač, ampak razpis za izbiro sposobnih ponudnikov za dobavo GTO za Blok 6 moči 600 MW TEŠ. Ta razpis je lahko bil objavljen šele tedaj zaradi tega, ker smo pred tem morali pridobiti energetske dovoljenja. Prav tako smatramo, da bi bilo neresno in neodgovorno objaviti razpis, preden je bila s strani MG podana pobuda za začetke postopkov sprejemanja umestitve Bloka 6 v prostor.

Za ta razpis je bilo potrebno pripraviti razpisno dokumentacijo /Dokaz št. 13/. Za objavo razpisa za izbiro sposobnih ponudnikov ni dovolj le Predinvesticijska zasnova /Dokaz št.14 / in investicijski program /Dokaz št. 7/ .

Trditev, da sta ta dva dokumenta sila skromna v strokovnem smislu, kaže na absolutno nepoznavanje konkretne zadeve, stroke, pristopa. Takšno razmišljanje je žaljivo. Oba dokumenta sta bila sestavljena preiščljeno, odgovorno, na podlagi številnih strokovnih mnenj in podlag, navedenih v posameznih dokumentih.

Komentar na odstavek št. 13:

Predinvesticijski dokumenti so se pripravljali, kot je g. Kopač že ugotovil, v letu 2005. Leta 2006 je bil izdelan in potrjen Investicijski program za 600MW Blok 6. Z uvedbo novih materialov, ki omogočajo večje izkoristke termoelektrarn, so se razvite države prve odločile za zamenjavo obstoječih tehnološko zastarelih termoelektrarn. Temu trendu smo sledili tudi mi. Do odpovedovanja premogovnih elektrarniških projektov je prihajalo le pri tistih investitorjih, ki so nameravali širiti proizvodnjo električne energije, ne pa tudi pri tistih, ki so se odločili za izgradnjo nadomestnih objektov. /Dokaz št. 15/

Komentar na odstavka št. 14 in št. 15:

TEŠ je ves čas spremljal dogajanja na tržišču tako tehnološke opreme kot tudi električne energije. V tem času so se opravljali ekonomski izračuni opravičenosti investicije glede na trg investicijske opreme. TEŠ je ves čas seznanjal, poleg NS TEŠ in svojega lastnika HSE, tudi Projektno skupino »Izgradnja bloka 6 TEŠ«, ki je bila imenovana s strani Službe Vlade RS za razvoj. Odločitev TEŠ, da kljub navedeni situaciji na trgu nadaljuje s postopki in izvedbo investicije temelji tako tudi na sklepih imenovane Projektne skupine »Izgradnja bloka 6 TEŠ« /Dokaz št. 16/

Zato očitki, da sta TEŠ in HSE brez kakršnihkoli zadržkov vztrajala na investiciji, ne držijo.

Komentar na odstavek št. 16:

V letu 2003 je investitor TEŠ je razpolagal s podatki o količinah premoga od Premogovnika Velenje. /Dokaz št. 17/. Za delovanje 600 MW bloka 6 je na podlagi načina obratovanja le-tega potrebno 92 milijonov ton premoga. Premoga je zagotovo dovolj za delovanje bloka 6 do konca njegove dobe trajanja. Premogovnik Velenje praviloma na določena obdobja izvaja meritve in analize premoga, neodvisno od tekočih ali nameravanih investicij.

Neresnične so trditve, da je ocena zalog premoga naknadna utemeljitev opravičenosti investicije Bloka 6.

Komentar na odstavek št. 17:

TEŠ je bil od leta 1990 dalje v procesu podaljševanju dobe trajanja blokov 4 in 5. Izvedeno je bilo vrsto ukrepov za možnost obratovanja bloka 4 in 5 do 270.000 obratovalnih ur. Za to izvedbo so bile potrebne študije in analize obstoječih stanj /Dokaz št. 18/. Glede na strokovno znanje osebja TEŠ,

posvetovanja z zunanjimi strokovnjaki in primeri iz prakse iz ostalih elektrarn v razviti Evropi, bi bila morebitna rekonstrukcija starih blokov 4 in 5 tehnološko in ekološko neutemeljena in ekonomsko nesprejemljiva.

Situacija v Termoelektrarni Prunerov je TEŠ-u poznana. Zaradi vloge TEŠ-a v slovenskem elektroenergetskem sistemu sta ti dve elektrarni neprimerljivi. »Load faktor« blokov 4 in 5 TEŠ je 72%. Enak »load faktor« je predviden tudi za njun nadomestni blok 6, medtem ko obratuje Prunerov 2 z »load faktorjem« nad 90%. Povečanje izkoristka v elektrarni Prunerov na 40% je izračunan brez upoštevanja lastne rabe pomožnih sistemov, potrebnih za obratovanje elektrarne. Tudi Prunerov dokazuje, da se z nobeno rekonstrukcijo stare elektrarne ne da doseči tolikšnega izkoristka, kot se lahko doseže z BAT tehnologijo pri novi elektrarni. /Dokaz št. 19/

Pomembno se je zavedati, da je izkoristek pretvorbe energije energenta v električno energijo eden ključnih pogojev za odločitev finančnih institucij kot sta EIB in EBRD za odobritev financiranja projekta.

Komentar na odstavek št. 18:

Pogled g. Kopača na nepravilnosti pri izboru Alstoma kot dobavitelja opreme postavlja pod vprašaj njegovo poznavanje predpisov in prakse naročanja termoeenergetskih objektov. Prav tako se postavlja vprašanje ali se je poglobil v konkreten primer, glede na to, da je iz pisanja razvidno, da je razpolagal z dokumentacijo, ki jo komentira.

Očitki, da je priprava projekta s strani TEŠ slaba, so neutemeljeni in neresnični. TEŠ je vestno in odgovorno postopal, tako pri pripravi investicijske dokumentacije, kot pri pripravi in vodenju celotnega projekta.

Trditve g. Kopača, da je investitor šel v razpis, ne da bi imel vsaj približno zaprto finančno konstrukcijo, so neresnične.

Finančno konstrukcijo tega projekta je imel TEŠ izdelano ves čas in je bila potrjena že v prvem investicijskem načrtu April 2006 /Dokaz št. 7/. Kakšni so predvideni viri financiranja je razvidno tudi iz razpisne dokumentacije za izbiro sposobnega ponudnika /Dokaz št. 13/, kjer so v tč. 4. Razpisne dokumentacije natančno navedeni predvideni viri financiranja. Pri tako velikih projektih je običajno, da investitor finančnih sredstev na dan oddaje razpisa nima na svojem računu. Tudi finančne institucije se za konkretno financiranje (višino, roke, pogoje financiranja), odločajo šele po tem, ko je dobavitelj izbran. /Dokaz št. 20/.

Dodaten dokaz, da je TEŠ ravnal v skladu s standardi, ki veljajo pri financiranju tako velikih projektov, je tudi sodelovanje TEŠ z EIB že v času priprave razpisne dokumentacije. /Dokaz št. 21/.

Razpis za izbiro sposobnih ponudnikov za dobavo GTO za blok 6 moči 600 MW v TEŠ nikakor ni bil neresen in ni bil objavljen zato, da bi nadlegoval dobavitelje ali da bi si TEŠ šele zagotovil podloge za pripravo investicijskih programov in idejnih zasnov. Dejstva so ravno nasprotna. Kot je g. Kopač že predhodno ugotavljal, je bila investicijska dokumentacija pripravljena in potrjena v aprilu 2006, to je pred objavo razpisa za izbiro sposobnih ponudnikov. Razpis je bil objavljen oktobra 2006. Razpisna dokumentacija je temeljila na predhodno izdelani, pregledani in potrjeni investicijski dokumentaciji, kar je razvidno tudi iz same razpisne dokumentacije /Dokaz št. 13/.

Navedeno kaže, da razpis ni bil neresen in ni bil namenjen pridobivanju informacij ampak pridobitvi najugodnejšega ponudnika.

Komentar na odstavek št. 19:

Očitki, da ni bilo sodelovanja z renomirano projektantsko hišo so neutemeljeni.

TEŠ je že v fazi priprave investicijske dokumentacije sodeloval z renomirano inženirsko in konzultantsko družbo /Dokaz št. 22/. S to konzultantsko družbo je sodeloval tudi v času priprave razpisne dokumentacije /Dokaz št. 23/. Družba STEAG je kompetentna družba z obširnimi specialističnim znanjem o termoelektrarnah in s številnimi referencami. STEAG je podjetje, ki

TERMOELEKTRARNA ŠOŠTANJ d.o.o.
Cesta Lole Ribarja 18
SI-3325 Šoštanj, Slovenija
Telefon: +386/0/3 899 31 00
Telefaks: + 386/0/3 588 21 62
ID št. za DDV SI92189903

načrtuje, financira, gradi in upravlja številne premogovne termoelektrarne z visokim izkoristkom, po vsem svetu /Dokaz št. 24/.

Komentar na odstavek št. 20:

TEŠ je ves čas postopal skladno s pravili naročanja v EU – in razpis za dobavo GTO objavila v evropskem UL št. 2006/S-192-204488 z dne 7.10.200 /Dokaz št. 25/

Vse drugo, kar navaja g. Kopač (pred-kvalifikacije, post-kvalifikacije, promocije projekta, pridobivanje konkurence na način kot si on zamišlja...) bi pomenilo ravnanje v nasprotju s pravili in načeli javnega naročanja v EU.

Očitki, da je bil premajhen krog predkvalificiranih ponudnikov so neresnični.

Kot že opisano v komentarju 10 odstavka v postopku predkvalifikacije sploh ni bilo. Na osnovi objavljenega razpisa za izbiro sposobnih ponudnikov je razpisno dokumentacijo dvignilo kar 16 potencialnih ponudnikov /Dokaz št. 26 /.

Poudariti je potrebno, da je naročnik TEŠ že pred objavo razpisa, natančno proučil vse okoliščine, specifične za predviden nov energetski objekt (lokacija, bližina energenta in njegove lastnosti, tehnične in tehnološke zahteve,) tako, da bi lahko dobil ponudnika, ki bi dejansko bil sposoben dobaviti opremo po BAT kriterijih, kar je razvidno tudi iz razpisne dokumentacije /Dokaz št.13/

Pri vsem tem je zelo pomembno dejstvo, da je potrebno upoštevati, da je tehnologija kurjenja premoga vrste lignit povsem drugačna kot tehnologije kurjenja črnega premoga.

Med oddanimi prijavi za priznanje sposobnosti sta bila oba ponudnika, ki sta edina zmožna ponuditi opremo, kot je primerna za Blok 6 lignitne tehnologije. Obema tema dvema ponudnikoma je bila priznana sposobnost za dobavo GTO /Dokaz št. 27/ .

Če bi pridobivanje ponudnikov izvedli na način, kot skuša g. Kopač prikazati, da je pravi način in bi zavestno pritegnili v pogajanja nekoga, za katerega bi že vnaprej vedeli, da ne more biti izbran, bi ne le ravnali v nasprotju s predpisi EU pač pa bi tvegali tudi odškodninsko odgovornost zaradi takšnega ravnanja.

Komentar na odstavke št. 21 – 30:

Vsebinsko besedila v odstavkih od 21 do 30 je g. Kopač zapisal tako nelogično, nepovezano in dvoumno, da jo je nemogoče parcialno komentirati. Zato na vse trditve v zgoraj navedenih odstavkih daje TEŠ skupen komentar.

Iz načina pisanja je razvidno, da je g. Kopač razpolagal tako z rezervacijsko pogodbo kot tudi s pogodbo za dobavo GTO in tudi razpisno dokumentacijo, interpretacija teh listin pa je povsem nepravilna in napačna.

Dejstvo je, da je TEŠ objavil razpis v obliki in vsebini, kot običajno potekajo mednarodni razpisi za energetsko opremo in kot g. Kopač v 22. odstavku navaja, da naj bi bilo. /Dokaz št. 13 in Dokaz št. 28/ Zaradi zahtevnosti nameravane investicije se je TEŠ odločil in najprej objavil, skladno s predpisi EU, javni razpis za priznanje sposobnosti ponudnikov. Že v tem razpisu je bilo najavljeno, da je predviden postopek s pogajanjem. Sklepanje pogodbe za takšne tehnološko zahtevne objekte po poenostavljenem postopku, kot ga v odstavkih 22 in 23 opisuje g. Kopač, je neprimerno z vseh vidikov in v praksi neobičajno.

Pot, za katero se je odločil TEŠ pa je skladna s predpisi EU in poslovno običajna in tudi svetovana s strani tujih konzultantov. Ta pot je bila zamišljena tako, da se najprej objavi razpis, na podlagi katerega se izberejo sposobni ponudniki, ki se nato povabijo, da oddajo tehnično izdelano ponudbo. Kot je zapisano že zgoraj, sta bila na podlagi kvalifikacijskega postopka izbrana dva ponudnika, katerim se je Aprila 2007 skupaj s povabilom, da oddata ponudbi, poslala tudi obširna razpisna dokumentacija (Zvezki A, B, C, D) /Dokaz št. 28/

Po prejemu tega povabila pa sta oba ponudnika, katerima je bila priznana sposobnost, pojasnila, da je zaradi razmer na tržišču energetske opreme potrebno skleniti rezervacijsko pogodbo, s katero se rezervirajo kapacitete ponudnika.

Zaradi ohranjanja transparentnosti postopka in zagotovitve konkurenčnosti, se je TEŠ odločil, da oba ponudnika pozove, da podata predloga rezervacijskih pogodb. TEŠ je oblikoval zahteve, ki naj jih ti pogodbi imata. Te zahteve so bile vsebovane v razpisni dokumentaciji zvezek E /Dokaz št. 29 /, ki je bila obema ponudnikoma poslana. Zvezek E razpisne dokumentacije je sestavni del skupne razpisne dokumentacije, tako da zvezki A do E sestavljajo razpisno dokumentacijo za pridobitev ponudb in izbor najugodnejšega ponudnika.

Poudariti je potrebno, da se je za takšno modifikacijo postopka TEŠ odločil šele po predhodnem soglasju Projektne skupine »Izgradnja bloka 6 TEŠ«, imenovane s strani Službe Vlade RS za razvoj, ki je s sklepom z dne 13.6.2007 /Dokaz št. 30/ potrdila spremembo razpisne dokumentacije, se strinjala s spremenjenim postopkom in podprla nadaljevanje postopka izbire najugodnejšega dobavitelja GTO za blok 6. Preden je TEŠ poslal razpisno dokumentacijo Zvezek E obema ponudnikoma je pridobil še soglasje NS TEŠ in soglasje lastnika HSE.

Nobenega ocenjevanja začetnih ponudb ni bilo, saj ni bilo »začetnih ponudb«. Prav tako ni res, da je bil Alstom izbran za ponudnika preden se je postopek priprave ponudbe sploh pričel.

Iz razpisne dokumentacije Zvezek E je razvidno, da je TEŠ poleg predložitve predloga besedila rezervacijske pogodbe zahteval tudi glavne in zajamčene karakteristike opreme, izjave o izdaji bančnih garancij, terminski plan, ceno, plačilno dinamiko, višino in način plačila zneska rezervacije,... Oba ponudnika sta podala vso v Zvezku E zahtevano dokumentacijo.

Po prejemu takšnih ponudb (z besedilom pogodbe o rezervaciji) je TEŠ na osnovi meril za vrednotenje, zapisanih v razpisni dokumentaciji (Zvezek A in E) izbral najugodnejšega izmed njih in se z njim nato pogajal o vsebini rezervacijske pogodbe /Dokaz št. 31 /.

Navedeno dokazuje, da so izjave g. Kopača v 26. odstavku popolnoma neresnične.

Sama rezervacijska pogodba z vsemi prilogami je poseben tip pogodbe, po vsebini še najbližje našemu institutu predpogodbe. V rezervacijski pogodbi in njenih prilogah so opredeljene bistvene sestavine bodoče pogodbe, vključno z obsegom dobav in storitev, predlogom plačilnega plana, indeksacijo cene, ... /Dokaz št. 32/

Zato so očitki navedeni v 24. in 30. odstavku popolnoma neresnični.

Trditve v 28. odstavku, da je plačilo 25 mio EUR po rezervacijski pogodbi nepovratno tudi v primeru da ne preide do sklenitve glavne pogodbe iz razlogov, ki so na strani Alstoma, je popolnoma neresnično. /Dokaz št. 33/

Prav tako so napačne in za TEŠ žaljive trditve g. Kopača, da so tehnične delavnice namenjene poučevanju. Celotna ekipa TEŠ, ki sodeluje pri tem projektu, je visoko strokovno usposobljena, z več kot desetletnimi izkušnjami vodenja, vzdrževanja in obratovanja termoenergetskih objektov. Tehnične delavnice so bile namenjene pripravi podrobnejše tehnične specifikacije ponujene opreme v okviru določenem z rezervacijsko pogodbo, ne pa izobraževanju naročnika.

Komentar na odstavek št. 31:

Kot že zgoraj pojasnjeno, so v rezervacijski pogodbi in njenih prilogah opredeljene bistvene sestavine bodoče pogodbe, vključno z obsegom dobav in storitev, predlogom plačilnega plana, indeksacijo cene,...

S podpisom rezervacijske pogodbe je TEŠ kot naročnik počakal do potrditve podpisa pogodbe za najem 350 mio EUR posojila s strani EIB. Pred podpisom rezervacijske pogodbe je TEŠ 4.9.2007 seznanil Projektno skupino »Izgradnja bloka 6 TEŠ«, imenovano s strani Službe Vlade RS za razvoj o stanju na projektu in o do tedaj opravljenih postopkih. Skupina je bila seznanjena z vsebino rezervacijske pogodbe (splošni del, cena za rezervacijo in cena za dobavo GTO, obseg dobav in storitev, terminski plan, garancije, ...). Po seznanitvi je sprejela sklep, da se zaradi zagotovitve sedaj

TERMOELEKTRARNA ŠOŠTANJ d.o.o.
Cesta Lole Ribarja 18
SI-3325 Šoštanj, Slovenija
Telefon: +386/0/3 899 31 00
Telefaks: + 386/0/3 588 21 62
ID št. za DDV SI92189903

znanih cen in rokov izvedbe podpira nadaljevanje postopka izbire najugodnejšega ponudnika in čimprejšnji podpis rezervacijske pogodbe z najugodnejšim dobaviteljem GTO /Dokaz št. 34 /. TEŠ je pred podpisom pogodbe prav tako pridobil soglasje NS TEŠ. V tem času je TEŠ pridobil tudi soglasja vezana z izvedbo investicije bloka 6 na NS HSE. /Dokaz št. 35/

Navedeno dokazuje, da plačilo 25 mio na podlagi rezervacijske pogodbe ni rezultat neznanja. Je posledica odgovornega in preišljenega ravnanja, potrjenega tudi s strani projektne skupine imenovane s strani Službe vlade RS za razvoj, nadzornih organov TEŠ ter HSE.

Komentar na odstavek št. 32:

Obtožujoče navedbe, da je TEŠ podpisala pogodbo po opravljeni eni delavnici, temeljijo na popolnoma neresničnih dejstvih.

Takoj po poplačilu zneska rezervacije so se pričela pogajanja za natančno določitev vseh lastnosti pogodbe, tako tehničnih kot komercialnih. Pogajanja so bila številna in obsežna. Trditi, da je bila le ena delavnica je za vse sodelujoče na projektu žaljivo /Dokaz št. 36/. Vsa pogajanja so bila usmerjena v natančno določitev vsebine sicer že dogovorjene v rezervacijski pogodbi.

Komentar na odstavek št. 33:

G. Kopač popolnoma napačno predstavlja sestavo in način sklepanja pogodbe. Ne gre za Alstomov predlog s splošnimi pravili ICC za garancije, ampak je pogodba sklenjena na podlagi Modelne pogodbe ICC, ki je bila ravno takrat na novo izdana pri ICC. TEŠev predlog besedila pogodbe, ki je bil priložen razpisni dokumentaciji, je bil narejen na osnovi prejšnje modelne pogodbe ICC. Že zato, ker pogodba temelji na modelni pogodbi ICC (te pa so narejene po principu enakopravne razporeditve bremen za obe pogodbeni stranki), ne morejo vzdržati pavšalne trditve, da je pogodba enostranska v korist Alstoma.

Komentar na odstavka št. 33 in št. 34:

G. Kopač napačno predstavlja, da gre za novo pogodbeno ceno.

Poudariti je potrebno, da je nemogoče primerjati izhodiščno ceno 798 mio EUR v juniju 2008 tehnološko ustrezne opreme z izhodiščno ceno neizbranega ponudnika, ki je ponujal tehnološko neustrezno opremo in je bila njegova izhodiščna cena že julija 2007 med 711 -786 mio EUR. Dejstvo je, da je bil drugi ponudnik izločen prvenstveno zaradi neustrezne tehnične rešitve in tehnološke opreme /Dokaz št. 37/.

Komentar na odstavek št. 36:

Dikcija, ki jo uporablja g. Kopač, da bi naročnik izgubil 25 mio EUR, če bi »odstopil od predloga ponudbe za sklenitev take pogodbe« je popolnoma neprimerna, saj je bilo plačilo rezervacije plačano na podlagi podpisane in za obe strani zavezujoče rezervacijske pogodbe. V tej pogodbi je natančno opisano pod kakšnimi pogoji lahko katerakoli pogodbeni stranka odstopi od pogodbe in kakšne so v tem primeru posledice. /Dokaz št. 38 /

Če pa se g. Kopač navezuje na pogodbo za dobavo GTO, pa je že zgoraj navedeno, da bi lahko naročnik odstopil od pogodbe brez izgube 25 mio EUR, če bi Alstom zahteval sklenitev pogodbe, ki ne bi bila skladna z določili rezervacijske pogodbe.

Komentar na odstavek št. 37:

G. Kopač napačno prikazuje, da sta TEŠ in HSE samo sprejela in podpisala predloženo pogodbo. Podpisana pogodba je rezultat številnih in napornih pogajanj, na katerih so sodelovali tudi zunanji strokovnjaki. /Dokaz št. 39/

V pogodbi je določilo, da se cena dokončno določi 3 mesece pred uradnim začetkom izvrševanja pogodbe. V našem primeru je bil to avgust 2009. Skladno s tem pogodbenim določilom so od

TERMOELEKTRARNA ŠOŠTANJ d.o.o.
Cesta Lole Ribarja 18
SI-3325 Šoštanj, Slovenija
Telefon: +386/0/3 899 31 00
Telefaks: + 386/0/3 588 21 62
ID št. za DDV SI92189903

podpisa pogodbe (junij 2008) do avgusta 2009 potekala pogajanja in usklajevanja za določitev končne cene /Dokaz št. 40/.

Trditve g. Kopača, da je šlo za znižanja in popuste, za dobro voljo Alstoma, miloščino, itd. so žaljive za vse sodelujoče v procesu pogajanj in usklajevanj.

Komentar na odstavek št. 38:

Podatek, da je TEŠ v septembru 2009 angažiral konzultantsko družbo in se znova pričel pogajati za spremembo cene, je neresničen.

Kot že opisano (glej komentar k 19. odstavku) je TEŠ ves čas sodeloval s konzultantsko družbo.

Od podpisa pogodbe junija 2008 do septembra 2009 je bilo skupaj s konzultanti opravljenih mnogo (preko 20), večkrat več-dnevnih, usklajevalnih sestankov in pogajanj za zagotovitev optimizacije ponujene opreme in cene zanjo /Dokaz št. 41/.

Dokončna cena je bila oblikovana v avgustu 2009 (kot je že pojasnjeno zgoraj). Končna pogodbeno cena znaša 694.973.000 EUR.

Ne drži trditev g. Kopača, da je bila dogovorjena marža za Alstomove nadzornike montaže v višini 25% od zneska stroška montaže. Cena za Alstomovo osebje je zajeta v ceni za opremo. Ocena stroškov montaže je povišana zaradi vključitve stroškov zavarovanja.

Prav tako je napačna trditev g. Kopača, da cena ni fiksna, ker ni odpravljena indeksacija. Cena je fiksna za definiran obseg dobav in storitev, dogovorjena pa je indeksacija cene, kar je pri tako obsežnih in dolgotrajnih projektih normalna in vsakdanja praksa (trajanje projekta več kot 5 let od podpisa pogodbe do začetka poskusnega obratovanja). Cena se lahko indeksira samo ob spremembi vnaprej znanih in javno objavljenih indeksov ključnih materialov in delovne sile.

Komentar na odstavek št. 39:

Že v prvi predstavitvi TEŠeve strategije novembra 2003 je več kot očitna namena TEŠa zmanjševanje emisij CO₂. Dolgoročno je bil vedno mišljeno le delovanje bloka 6, kot nadomestni objekt vseh blokov v Šoštanju. Nikoli ni bila nobena sprememba narejena čez noč. Že vse študije in tudi investicijski program z vsemi revizijami in novelacijami opisujejo enako strategijo delovanja obstoječih blokov TEŠ do začetka rednega obratovanja bloka 6. V vseh teh dokumentih je opisano znižanje letne proizvodnje bloka 5 iz 1900GWh letno na zgolj 1050GWh, po letu 2020 pa znižanje proizvodnje do tudi samo 350 GWh. Res je, da do januarja 2010 temu znižanju nismo rekli hladna rezerva, temveč le znižanje proizvodnje. Vsebinsko ves čas govorimo o enakem režimu obratovanja bloka 5, zaradi boljše razumljivosti pa so bili uporabljeni različni izrazi. Blok 4 v nobenem dokumentu ni bil črtan, ampak je bil ves čas predviden kot hladna rezerva do začetka veljavnosti strožje okoljske zakonodaje. *Pri izvedbi projekta Blok 6 ne gre za nobeno improvizacijo investicijske odločitve kaj šele za kakršnokoli lahkotnost. TEŠ ni sprejemala posebne odločitve o »hladni rezervi« ampak je, kot je opisano zgoraj, ves čas upoštevala omejeno delovanje bloka 5 po tem, ko bo blok 6 začel redno obratovati.*

Komentar na odstavek št. 40:

TEŠ je pridobil okoljevarstveno soglasje za blok 6 z navedenimi dovoljenimi skupnimi emisijami iz TEŠa. Čisto logično je, da skuša vsako podjetje pridobiti okoljevarstveno soglasje, ki mu omogoča zgornjo mejo obratovanja in tudi emitiranja v okolico. V primeru, da ne bi zaprosili pri okoljevarstvenem soglasju tudi za obratovanje z blokom 5, ne bi mogli s tem blokom obratovati niti eno uro na leto. V primeru izpada bloka 6 ali v času remonta, ne bi bilo proizvodnje elektrike iz Šoštanja.

Takšna strategija je bila zelo dobro sprejeta tudi pri skrbnem pregledu strokovnjakov za okolje najetih s strani EBRD banke.

TERMOELEKTRARNA ŠOŠTANJ d.o.o.
Cesta Lole Ribarja 18
SI-3325 Šoštanj, Slovenija
Telefon: +386/0/3 899 31 00
Telefaks: + 386/0/3 588 21 62
ID št. za DDV SI92189903

Komentar na odstavka št. 41 in št. 42:

Kot že opisano v komentarju k 39. odstavku, je bil blok 4 v obdobju po začetku obratovanja bloka 6 pa do začetka veljavnosti strožje okoljske zakonodaje ves čas predviden kot hladna rezerva. Tudi v vlogi ELESu z dne 20.4.2010 za priključitev na visoko napetostno omrežje bloka 6 je navedeno, da bo blok 4 po končani izgradnji bloka 6 ostal kot hladna rezerva. /Dokaz št. 42/

Komentar na odstavek št. 43:

V projekciji proizvodnje električne energije in emisij CO₂ ter NO_x v TEŠ /Dokaz št. 43/ so zapisani predvideni izstopi obstoječih blokov 1 do 4 z opombo, da po vključitvi bloka 6 preide blok 4 v hladno rezervo.

Komentar na odstavek št. 44:

Pri načrtovanju investicije bloka 6 niso bili v napoto obstoječi bloki. Res je, da so bloki 1-3 zastareli. Bloka 4 in 5 pa sta še vedno paradna bloka slovenske termoenergetike. Vendar le do začetka obratovanja bloka 6. Bloka 4 in 5 imata izkoristek pretvorbe premoga v elektriko 33%, blok 6 pa 43%. Za enako proizvodnjo elektrike bo blok 6 porabil tretjino manj premoga, posledično bo tretjino manj emisij CO₂, lastna cena elektrike vključujoč vse stroške vsaj 30% manjša, itd, itd.

Žalostno je, da je mnenje g. Kopača, da morajo sami bloki v TET in TETOL pokazati želje po zaustavitvi, čeprav vodstvo TET že nekaj časa izraža potrebo po nujni zamenjavi obstoječih naprav. Potrebno je vedeti, da TET za blaženje sedanje stroškovne neučinkovitosti že vrsto let dobiva državno subvencijo in da imajo tudi v TETOL razvojne načrte za posodobitev obstoječih naprav, s katerimi bi omogočili boljšo poslovno in obratovalno učinkovitost.

Komentar na odstavek št. 45:

Popolnoma napačne trditve. Plinske turbine moči 2x42MW so bile namenjene prvenstveno za zamenjavo blokov 1-3, katerih instalirana moč je 135MW. Torej novih 84MW za starih 135MW. Res je, da so te turbine povezane osnovno na blok 5, zaradi boljših izkoristkov pa je trenutno ena v kombinaciji z obratovanjem z blokom 4, druga pa v kombinaciji z obratovanjem z blokom 5. S tem se dvigne izkoristek blokov 4 in 5 vsaj na 34%. Tako imamo primerjavo prejšnjega izkoristka blokov 1-3 26% proti izkoristku blokov 4 in 5 34%. Prav tako pa so plinske turbine zelo dobrodošle za povečanje zanesljivosti oskrbe s toplotno energijo Šaleške doline ob morebitnih izpadih premogovnih blokov. Projekt plinskih turbin je bil zelo učinkovito izveden med leti 2004 in 2008, njegova vrednost pa ni bila cca 65mio EUR, kot trdi g. Kopač, ampak 51,6 mio EUR.

Komentar na odstavek št. 46:

TEŠ 6 si nismo domislili, ampak skrbno načrtovali!

Investicijske ideje nam nikakor niso, kot trdi g. Kopač »ovirali« zmožljivost premogovnika in obstoječi porabniki premoga.

Želja vsakega dobrega gospodarja je, da s čim nižjimi stroški pride do čim večjih prihodkov. Odgovor za to je vsekakor blok 6, saj bo s 43% izkoristkom pretvorbe premoga v elektriko veliko bolj konkurenčen v vseh pogledih, kot obstoječi porabniki premoga z izkoristki 26-33%. Pri tem je potrebno vedeti, da imajo že sedaj termoelektrarne v razviti Evropi povprečen izkoristek 38%. Trenutne slovenske termoelektrarne jim niso konkurenčne.

Komentar na odstavek št. 47:

To niso problemi. To je rešitev, da lahko TEŠ konkurira evropski energetiki in ponudi slovenskemu gospodarstvu nižjo ceno električne energije in s tem pripomoremo k dvigu konkurenčnosti.

TERMOELEKTRARNA ŠOŠTANJ d.o.o.
Cesta Lole Ribarja 18
SI-3325 Šoštanj, Slovenija
Telefon: +386/0/3 899 31 00
Telefaks: + 386/0/3 588 21 62
ID št. za DDV SI92189903

Komentar na odstavek št. 48:

Plinska turbina ni vgrajena na blok 4. Je samostojna enota in tudi lokacijsko je postavljena zraven bloka 5. Trenutno pa oddaja toploto dimnih plinov preko vročevodnih povezav za ogrevanje napajalne vode bloka 4. To je trenutno za TEŠ najbolj optimalna rešitev. Po zaustavitvi bloka 4 dobi plinska turbina drug, v komentarju 45. odstavek, že omenjen status. Obe turbini sta kontejnerske izvedbe, teoretično tudi prestavljivi, vendar bodo zagotovo pomembno vlogo v slovenski energetiki odigrali na tem mestu, kjer so.

Komentar na odstavek št. 49:

Zaradi medijskih in okoljskih pritiskov blok 5 TEŠu zagotovo ni postal odveč.

Poslovanje TEŠa je opisano v investicijskem programu oziroma vseh njegovih revizijah in novelacijah. Prav tako smo že podrobno opisali režim obratovanja blokov 4, 5 in 6.

Amortizacijska doba opreme bloka 5 se izteče leta 2021, medtem, ko se izteče amortizacijska doba zgradb leta 2025 z amortizacijo 5.400 EUR. /Dokaz št. 44 /.

Tudi tukaj je razvidno, da g. Kopač razpolaga z nepravilnimi podatki in zelo napačnimi ocenami amortizacije 10mio EUR do leta 2027.

Na podlagi pogodbe z Geoplin plinovodi nima TEŠ nobenih osnovnih sredstev, ki bi podlegla amortizaciji.

V primeru ne-obratovanja bloka 5, bo strošek le-tega prenesla proizvodnja bloka 6. Potrebno je vedeti, da bi bila lastna proizvodnja cena elektrike iz bloka 5 z nakupom potrebnih CO₂ kuponov cca 90EUR/MWh, medtem, ko bo lastna cena elektrike iz bloka 6 pod 60EUR/MWh. Lažje je pokriti strošek amortizacije s pomočjo lastne cene elektrike iz bloka 6, katera bo zagotovo pod tržno ceno, kot pa iskati državne subvencije za pokrivanje izgube obratovanja samo bloka 5.

Komentar na odstavek št. 50:

Iz zgoraj napisanih in z dokazi podkrepjenih komentarjev posameznih odstavkov jasno in nedvoumno izhaja, da so trditve o spreminjanju zasnove bodočega delovanja TEŠ, o enormnih podražitvah investicije, o spremembah načrtov, o neresnem vodenju projekta neresnične, neutemeljene, temelječe na nepreverjenih informacijah, potvorjenih in napačno predstavljenih dejstvih ter kot take žaljive za vse, ki na projektu bloka 6 TEŠ delamo že vrsto let. Prepričani smo, dokazi pa potrjujejo, da je projekt voden premišljeno, odgovorno in vestno, pošteno ter s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika in v dobri veri, upoštevajoč veljavne predpise.

Menimo, da takšno pisanje nikakor ne more biti podlaga za odločitev o tem kako je projekt voden. Je pa to pisanje, glede na dokaze s katerimi vse trditve v tem sestavku izpodbijamo, lahko podlaga za sprožitev ustreznih sodnih postopkov zoper g. Kopača.

Šoštanj, 20. Julij 2010

Termoelektrarna Šoštanj
Direktor: dr. Broš Rotnik

Priloga: skeniran sestavek generalnega direktorja direktorata za energijo mag. Janeza Kopača z naslovom »MOJ POGLED NA VODENJE PROJEKTA POSTAVITVE BLOKA 6«

MOJ POGLED NA VODENJE PROJEKTA POSTAVITVE BLOKA 6

Eno od pogosto uporabljenih zavajanj direktorja dr. Uroša Rotnika je trditev, da je zavlačevanje izdaje energetskega dovoljenja s strani ministrstva za gospodarstvo, pripeljalo investitorja do zamud pri sklepanju pogodbe, kar je povzročilo, da se je oprema naročala v obdobju izrazite rasti cen opreme na mednarodnih trgih. ①

Kronologija dogodkov kaže, da je za zamude in neprestane spremembe projekta kriv predvsem investitor TEŠ sam. ②

Sklep o vključitvi TEŠ 6 v razvojni načrt podjetja TEŠ a je sprejela 12. redna skupščina družbe dne 11.06.2004. V gradivu za skupščino podjetja je bila tudi točka »Razvojni načrt 2004-2013«. V razvojnem načrtu so predvideli povečanje proizvodnje iz 3,55 TWh v letu 2004 na 6,7 TWh v letu 2012. To naj bi dosegli »z dograditvijo plinskih turbin k bloku 4 in 5 ter z zamenjavo blokov 1-3 z blokom 6 s 600MW, z možnostjo kurjenja več vrst goriva in obenem sosežiga sortiranih odpadkov«. Predvidene naložbe imajo posebno opombo, ki se glasi: »izgradnja kogeneracije in zamenjava blokov 1-3 z blokom 6 s 600 MW nista predvideni v razvojnem načrtu skupine HSE 2004-2013; odvisni sta od potreb po električni energiji in zagotovitve potrebnih virov financiranja.« ③

V tem razvojnem programu je bilo načrtovano obratovanje bloka 4 do 2020 in bloka 5 do 2025. Blok 6 je bil ocenjen s 141 mia SIT (588 mio EUR). Vse utemeljitve za 600 MW blok so strnjene v tri alinee: »premogu se Slovenija ne sme odpovedati, potrebno bo drastično znižanje emisij CO₂, predvidene investicije v energetske objekte v Italiji do leta 2012 zahtevajo čim hitrejše nove investicije, da bi ostali konkurenčni.« ④

To tri vrstice so vsa utemeljitev za Blok 6. Vse kasnejše utemeljitve so bile samo opravičevanje že sprejete investicijske odločitve. ⑤

Na podlagi te odločitve so v TEŠ pričeli s pripravo investicijske dokumentacije in dokončali:

- Predinvesticijsko študijo: Postavitev Bloka TEŠ 6, april 2005
 - Dokument identifikacije investicijskega projekta, maj 2005
 - Študijo Vidiki vključevanja TEŠ 6 v elektroenergetski sistem, junij 2005
- ⑥

Takrat je HSE pod vodstvom dr. Jožeta Zagožna zamenjal člane nadzornega sveta. Do tedaj sta bila v njem predstavnika kapitala Ladislav Tomšič in Jože Dimnik, od 24.8.2005 dalje pa Ivan Atelšek in Franc Sever (Ivana Atelška je 29.3.2007 zamenjal mag. Djordje Žebeljan, Franca Severja pa 1.12.2008 dr. Jože Zagožen, le-tega pa 29.9.2009 mag. Janez Keržan).

Na podlagi dokumenta identifikacije investicijskega projekta so avgusta 2005 izdelali Predinvesticijsko zasnovo, ki je bila septembra 2005 predstavljena na strateški konferenci HSE. Vsi ti dokumenti so se nanašali na TEŠ 6 moči 500 MW. Tudi vloga za energetske dovoljenje je govorila o tolikšni moči. ⑦

Investicijski program za končno moč (600 MW) sta poslovodstvo in NS sprejela koncem aprila 2006. ⑧

Vloga za spremembo prvotnega energetskega dovoljenja (ED) št. 360-49/2005-8 z dne 23.11.2005, ki je bilo izdano za moč 500 MW, je bila prejeta na MG dne 21.04.2006. ⑨

Zadnje veljavno ED št. 360-49/2006-16 je bilo na ministrstvu pripravljeno 21.5.2006. TEŠ je ED prejel dne 11.07.2006.

7. oktobra 2006 je bil objavljen razpis za predkvalifikacijo ponudnikov.

Iz navedene kronologije dogodkov je razvidno, da je investitor precej lagodno in dolgo pripravljaj relativno nezahtevne dokumente. Investitor je več kot leto dni (14 mesecev) porabil za pripravo Predinvesticijske zasnove. Za investicijski program je investitor porabil cca. 7 mesecev. Oba dokumenta sta v strokovnem smislu sila skromna in brez težav bi bila lahko izdelana v mesecu ali dveh.

Od odločitve, da je blok 6 ključen za razvoj podjetja do predkvalifikacijskega razpisa za dobavo in montažo glavne opreme so porabili 26 mesecev. Trditev, da je zamuda enega meseca in pol pri vročitvi enegetskega dovoljenja TEŠ-u vzrok za drastične podražitve na projektu, je smešna.

V času, ko je TEŠ pripravljaj predinvesticijske dokumente(od 2004-2008), so se na mednarodnih trgih kazali številni znaki pregrevanja gospodarstev, ki so se, zaradi omejenih zmogljivosti in monopolizacije proizvajalcev investicijske opreme, odražale v skokoviti rasti cen investicijske opreme. Številne velike energetske družbe, predvsem v ZDA pa tudi v Evropi, so zaradi te skokovite rasti cen opreme ter tudi številnih regulatornih in tehnoloških neznank v zvezi z emisijskimi kuponi za TGP in napravami za CCS, kljub naraščanju porabe električne energije, odpovedale večino svojih premogovnih elektrarniških projektov¹.

S podobnimi trendi rasti cen investicije se je soočal tudi TEŠ. Samo od izhodiščnega leta za IP 2005 do l. 2007 se je elektrarna podražila od 598 milijonov EUR na 890 milijonov EUR. Po prejemu pogodbe od Alstoma pa je bila samo cena opreme brez montaže skoraj 800 milijonov EUR !

Ne investitor, ne HSE se nista ustavila zaradi teh podražitev (in tudi zaradi skrajno monopolističnega obnašanja ponudnikov opreme) temveč sta brez kakršnih koli zadržkov vztrajala na investiciji.

Zaloge premoga

Premoga ni dovolj za celotno življensko dobo bloka 6. Nesporno je na voljo še 75 mio ton premoga (kar je dovolj do leta 2028), preostalih 49 mio ton premoga pa je vezanih v varnostnih stebrih, neizkoriščenih žepih ipd. Izkop tovrstnih zalog zahteva razpršitev rudarskih aktivnosti na več delovišč, kar bo vplivalo na stroške. Dolgoročna pogodba za dobavo premoga po 2,25 EUR/GJ je bila oktobra 2009 dejansko sklenjena le do leta 2027. Do leta 2054, ko naj bi blok 6 prenehal obratovati, bo primanjkovalo pribl. 10 mio ton premoga. To količino je moč izkopati pod mestom Šoštanj ali pa bolj verjetno nadomestiti s primešavanjem pribl. 4 mio ton uvoženega premoga s kalorično vrednostjo 24.000 kJ/kg. Ocena 124 mio ton zalog v Premogovniku Velenje je bila po postopku, ki ga predpisuje rudarski zakon potrjena šele v letošnjem letu, daleč po odločitvi za investicijo. Zato se zdi ocena zalog bolj naknadna utemeljitev upravičenosti investicije v blok 6.

Študija o morebitni rekonstrukciji blokov 4 in 5 kot variantni rešitvi gradnji novega bloka 6 nikoli ni bila izdelana. Naj tu navedem primer termoelektrarne na lignit Prumerov na Češkem,

¹ Coal-Fired Power Plant Construction Costs, July 2008 Synapse Energy Economics, Inc.

v lasti ČEZ-a. Tam obratuje pet blokov s po 210 MW instalirane moči. Zalog lignita je še 120 mio ton. Lastnik se je odločil, da gre v prenavo treh blokov tako, da zamenja kotle in nekatere druge vitalne dele ter jim poviša moč na 250 MW. Izračunali so, da je premoga premalo, da bi se lahko morebitna nova termoelektrarna poplačala. Pri prenavi so nameravali doseči izkoristek 40%, kar je res zavidljiv rezultat. BAT za nove termoelektrarne je 42% (za prenavo pa je najmanj 3%-no povečanje izkoristka, kar je ta projekt daleč presegal).

Izbor Alstoma za dobavitelja opreme

Slaba priprava projekta je posebej očitna pri pripravi in vodenju razpisa za dobavo in montažo ključne opreme. Investitor je šel v razpis ne da bi imel, vsaj približno, zaprto finančno konstrukcijo. Za Slovenijo je značilno, da investitorji in njihovi domači konzultanti nadlegujejo dobavitelje z neresnimi razpisi, ki običajno služijo temu, da si investitorji oziroma projektanti zagotovijo podloge za pripravo investicijskih programov in idejnih zasnov. Do realizacije, v večini primerov, ne pride nikoli. Zato tuji dobavitelji opreme ne jemljejo razpisov slovenskih investitorjev zadosti resno. Zaprtje finančne konstrukcije, tudi eventualno zadolževanje z državnim poroštvo, bi moralo biti, vsaj načelno, rešeno pred objavo mednarodne predkvalifikacije ali tenderja za glavno opremo. 18

Običajna praksa v svetu je, da razpisno dokumentacijo za več sto milijonske projekte pri relativno manjših naročnikih, ki nimajo močnih ekip strokovnjakov in ne naročajo elektrarn pogosto, pripravljajo renomirane projektanske hiše, ki imajo med svojimi referencami uspešno zaključene projekte, ki so predmet razpisa. Taki pripravljavci razpisne dokumentacije vedo kaj je v razpisu realno, kateri parametri so ključni, kaj se na drugih razpisih dogaja oziroma se je dogajalo in že samo angažiranje in finančni strošek priprave razpisa, ki ga je zagotovil naročnik, postavlja razpis v resnejši položaj. 19

Druga napaka investitorja je premajhen krog predkvalificiranih ponudnikov, ki so se prijavili na razpis in ki ga je naročnik povzročil z vztrajanjem na pogoju, da mora imeti ponudnik reference na lignitu². Post-kvalifikacija ponudnikov, ki nimajo ustreznih referenc z lignitom, je v teku evaluacije ponudb vedno možna, naročniku pa daje večji krog udeležencev vzvode, da z večjim številom ponudnikov doseže zase optimalnejše pogoje. Investitor bi moral sam ali pa z izkušenim tujim konzultantom, ki bi sodeloval pri razpisu, opraviti določeno promocijo svojega projekta in skušati pritegniti čim večjo konkurenco. 20

V času pogajanj je direktor poročal, da bodo morali dobavitelji garantirati z razpisom zahtevanih rokov za dokončanje projekta, za roke, ki bi jih lahko s ponudbo garantirali pa zahtevajo sklenitev rezervacijske pogodbe (od 25 do 30 mil. EUR). Sklepanje rezervacij se v preteklosti ni dogajalo, se pa je v zadnjih letih pojavilo na nekaterih projektih, predvsem pri manjših investitorjih, zaradi monopolnega položaja proizvajalcev energetske opreme in proizvajalcev nekaterih materialov, nujnih za ultra super kritične termoelektrarne. 21

Običajno poteka mednarodni razpis za energetske opremo in dela tako, da naročnik objavi razpis – tender, ki ga sestavljajo: navodila ponudniku, zahtevane tehnične specifikacije in obrazci za opis in vpis količine dobavljene opreme in del po ponudbi. Obvezno je priložen tudi predlog tipske pogodbe s posebnostmi investitorja. Investitor predpiše minimalni zahtevani obseg dobavljene opreme in sistemov, ter parametre, ki jih zahteva. To pomeni, da mora razpisni dokumentaciji predhoditi dokaj konkretna tehnična rešitev, ki seveda dopušča, 22

² Zanimivo, da investitor ni vztrajal na referencah pri konzultantu, ki mu je pripravljajl idejne zasnove, investicijski program in mednarodni razpis.

če je to v interesu naročnika, variacije tehnoloških rešitev različnih ponudnikov. Poleg tega so sestavni del razpisne dokumentacije podatki o lokaciji, meteorologiji, seizmiki, hladilni vodi, osnovnem in rezervnem energentu, transportu in drugi projektni podatki tako, da so naknadne eventuelne spremembe omejene na najmanjšo možno mero. Ponudniki izpolnijo ponudbene obrazce, navedejo katere razpisne zahteve in člene pogodbe ne sprejemajo, parafirajo tipsko pogodbo in priložijo garancijo za resnost ponudbe (bid bond).

Če naročnik tako ponudbo sprejme, ponudnik izstavi garancijo za dobro izvedbo, garancijo za resnost ponudbe naročnik ponudniku vrne in pogodba je v bistvu sklenjena. V okviru tega postopka lahko skleneta tudi dodatno pogodbo za rezervacijo ponujenih rokov, če je postopek evaluacije prej opisane ponudbe daljši, vendar pa mora biti pogodba za rezervacijo sestavni del razpisa in ponudbenih obvez ponudnika!!

23

V primeru TEŠ 6 so se zadeve odvijale precej drugače.

TEŠ je oktobra 2006 pozval zainteresirane ponudnike, da se prijavijo za prevzem dokumentacije. Prijavila sta se le Alstom in Siemens. Decembra 2006 sta bila oba izbrana kot kvalificirana ponudnika. Aprila 2007 so jima poslali razpisno dokumentacijo, namenjeno oblikovanju začetne ponudbe z določitvijo ciljne cene (Initial bids with the Target Prices). Alstom je ponudil dobavo opreme z montažo za 654 mio EUR, Siemens pa z montažo opreme za 711 do 786 mio EUR. V ponudbah ni bilo nobenih določb o morebitnih spremembah cene. Vodstvo TEŠ-a je bilo prepričano, da so ciljne cene tudi fiksne, saj ponudbe niso vsebovale nobenih določb o indeksaciji. Toda kasneje se je izkazalo, da so bile to le ciljne cene.

24

Ocenjevanje začetnih ponudb je TEŠ vodilo k temu, da je Alstom izbral za ponudnika (preferred bidder) na podlagi določitve vseh pomembnejših parametrov in stroškov, preden se je postopek priprave ponudbe sploh pričel. To je bil ključni razlog za tako veliko podražitev kasneje.

25

Na podlagi odločitve o izboru, naročnik ni nadaljeval s pogajanjem na podlagi ponudbe ampak je, brez navezave na ponudnikovo ponudbo, 19. septembra sklenil t.i. Rezervacijski sporazum (Reservation Agreement). Na podlagi tega sporazuma mu je tudi kmalu plačal 25 mil. EUR. V rezervacijski pogodbi je predvidena raba velenjskega lignita (guaranteed coal) in do 6% (po teži) uvoženega premoga iz Indonezije (Imported coal – typically envisaged from Indonesia)

26

Problem rezervacijskega sporazuma (RS) je v tem, da se sploh ne veže na ponudnikovo ponudbo, ampak je samostojen pogodbeni akt in določa zelo ohlapno bodoče okvirne odnose med naročnikom in izbranim ponudnikom. Iz uvodnih razlag (Recitals) RS izhaja, da je po priznanju kvalifikacije Alstom obvestil naročnika, da zahtevanega roka (l. 2012 za dokončanje projekta) ne more izpolniti in da za zagotovitev roka l. 2014 potrebuje Rezervacijski sporazum, če naročnik želi, da Alstom sploh nadaljuje s ponujanjem. Alstom je v RS vstopil kot zaželjeni ponudnik (preferred bidder). Z rezervacijskim sporazumom sta okvirno, brez čvrste povezave s ponudnikovo ponudbo, dogovorila bodoče osnovne pogodbene relacije. Dogovorila sta:

27

-da priloženi ponudbeni obseg (Adjusted Base Specification- Annex I k RS), ki ga pokriva RS temelji na obsegu podobnih projektov in bežnem, površnem, (»cursory«) pregledu naročnikovih razpisnih tehničnih specifikacij (Vol. C in D)

-da je indikativna cena priloženega ponudbenega obsega, pariteta julij 2007 cca 1090 EUR/kW gross, kar znese cca. 645 mil. EUR

28

-da bosta po prejemu 25 mio EUR Alstom in TEŠ organizirala tehnično delavnico (technical workshop) in po tej delavnici (vsak bo nosil svoje stroške delavnice !!) bo Alstom predložil TEŠ ponudbo za sklenitev pogodbe !!

-da prejetih 25 milijonov EUR nepovratno pripada Alstomu tudi, če ne pride do sklenitve prej omenjene pogodbe oziroma, če ponudba Alstoma odstopa oziroma bo odstopala od parametrov RS in jo zaradi tega naročnik ne sprejme.

Glede na določila RS se postavlja vprašanje na podlagi česa in kašne ponudbe se je investitor sploh odločil za Alstom? Ali mu je Alstom sploh pripravil ponudbo kot je običajna praksa na mednarodnih razpisih? Zakaj je potreben Technical Workshop ? Tehnične delavnice so običajno namenjene izobraževanju. Očitno je Alstom presodil, da naročnik potrebuje izobraževanje, da bi sploh vedel kaj kupuje in po opravljeni taki delavnici, mu bo lahko dal ponudbo.

Rezervacijski sporazum bi moral biti sestavni del ponudnikove ponudbe tako, da bi naročnik ob sklenitvi RS poznal ponudnikovo dobavo, ceno in njuna bodoča pogodbena razmerja.

Iz določb rezervacijskega sporazuma z Alstomom izhaja, da je ta sporazum bolj kot rezervacija za lovljenje rokov za dokončanje projekta, plačilo ponudniku, da sploh naredi ponudbo. Naročnik je plačal 25 milijonov EUR ne da bi sploh vedel kakšna bo glavna pogodba, kašen bo dejanski obseg dobav, kakšna bo kvaliteta opreme in kakšna bo pogodbena cena. Zakaj naročnik ni vezal sklenitev RS na ponudbo ampak je pristal, da se mu vse to definira naknadno? Ali gre za neznanje ali za kaj drugega?

Po plačilu 25 milijonov EUR in opravljeni delavnici je Alstom pripravil Predlog pogodbe s pogodbenimi tehničnimi specifikacijami. Pogodbo sta TEŠ in Alstom podpisala 27. junija 2008.

Pogodba temelji na Alstomovem predlogu pogodbenega teksta s Splošnimi pravili ICC glede zahtev za garancije. Pogodba je izrazito enostranska v korist Alstoma.

Pogodba vsebuje tudi novo pogodbeno ceno, ki znaša po preteku devetih mesecev, 798,808 milijona EUR. Cena ni končna ampak izhodiščna in je podvržena indeksaciji. Obseg dobav, ki ga pokriva pogodbena cena je: glavna oprema, brez montaže, EAR in dvigal. Cena je v 9 tih mesecih in po delavnici poskočila za skoraj 230 milijonov EUR.

S tako ceno je Alstom tudi krepko presegel ponudbeno ceno drugega ponudnika kar očitno dokazuje, da naročnik ni izbral najugodnejšega ponudnika.

Če bi naročnik odstopil od Alstomovega predloga ponudbe za sklenitev take pogodbe, bi izgubil 25 milijonov EUR.

TEŠ in HSE sta se odločila, da predloženo pogodbo sprejmeta in jo podpišeta. Vsi naknadni poskusi TEŠ-a za zniževanju pogodbene cene so moledovanje inferiorne stranke v sklenjeni pogodbi, ki ji nad glavo visi še grožnja izgube 25 milijonov EUR iz RS. Vsa znižanja in popusti, ki jih je ali bo Alstom priznal, so rezultat Alstomove dobre volje, oziroma miloščine ali pa morebitnih drugih odpustkov ali prednosti, ki jih bo v zameno za znižanje pogodbene cene pridobil.

V septembru 2009 je TEŠ angažiral konzultantsko družbo in se znova začel pogajati z Alstomom za spremembo pogodbe. Po novih pogajanjih se je uspel dogovoriti za nekatere

spremembe. Alstom je spustil ceno za 9,8% in končno dogovorjena cena za opremo znaša 720 mio EUR brez montaže. Alstomova marža za nadzor montažerjev je bila znižana na 25% zneska stroška montaže. Ocena stroškov montaže je bila v novi pogodbi povišana iz 79 na 89 mio EUR. Cena še vedno ni fiksna, saj Alstom ni pristal na odpravo indeksacije.

Kdo ali kaj je hladna rezerva?

Ko je projekt TEŠ 6 postal predmet medijev in očitkov okoljevarstvenih organizacij, da gre za projekt, ki ni v skladu z navori države, da doseže cilje zmanjševanja toplogrednih plinov, sta TEŠ in HSE skušala prikazati TEŠ 6 kot objekt, ki bo nadomestil vse obstoječe bloke v Šoštanju in porabil bistveno manj premoga. Čez noč sta sprejela odločitev, da bo poleg TEŠ 4, ki so ga črtali že prej v investicijskem programu, tudi Blok 5 po pričetku obratovanja TEŠ 6 hladna rezerva. Ta odločitev kaže vso lahkotnost s katero se improvizirajo investicijske odločitve, ki stanejo lastnike (državo) in odjemalce električne energije težke milijone.

TEŠ je zaprosil za okoljevarstveno soglasje za blok 6 (izdano 11.11.2009). V postopku izdaje soglasja je Agencija RS za okolje TEŠ pozvala naj ji sporoči kakšen režim obratovanja posamičnih blokov načrtuje. TEŠ je izjavila: »po zagonu bloka 6 bosta v TE Šoštanj redno obratovala le obstoječi blok 5 in blok 6 kot nadomestilo za bloke 1, 2 in 3, z zagonom bloka 6 pa postane blok 4 hladna rezerva.«. Okoljevarstveno soglasje tako obratovanje tudi dovoljuje.

Po IPPC direktivi je potrebno pridobiti tudi okoljevarstveno dovoljenje za obstoječe termoelektrarne. Le-to za obstoječe bloke skupaj z blokom 6 v TEŠ še ni bilo izdano. Koncem leta 2006, ko je TEŠ poslala vlogo za okoljevarstveno dovoljenje, blok 6 v tej vlogi sploh še ni bil načrtovan. Koncem leta 2007 je bil blok 6 dodan v dopolnitvi vloge. V novih dopolnitvah vloge v letošnjem letu pa je TEŠ predvidel, da bo v Šoštanju po zagonu bloka 6 veljal naslednji režim obratovanja:

- a. bloki 1, 2, 3, 4 bodo trajno zaustavljeni
- b. blok 5 ostane v hladni rezervi do 31.12.2025
- c. obratujeta obe plinski turbini
- d. obratuje blok 6.

V vlogi ELES-u z dne 20.4.2010 za priključitev na visokonapetostno omrežje bloka 6 pa je blok 4 znova oživel. Predvideno je njegovo delno obratovanje po zagonu bloka 6.

Po drugi strani pa je že v prošnji ELES-u za izdajo mnenja o vplivu na prenosno omrežje z dne 9.9.2005 dr. Rotnik zapisal, da bodo po zagonu bloka 6 zaustavili bloke 1-4.

Ko so se v TEŠ odločali za nov investicijski »podvig« v obliki TEŠ 6, so jim bili obstoječi bloki v napoto. Za Bloke 1, 2, 3 je bil res že skrajni čas, da se ustavijo. Blok 4 in 5 pa sta veljala skorajda za ponos slovenske termoenergetike. Bloka sta zahodnoevropske modernejši konstrukcije in sta tudi precej mlajša od blokov v TET in TE-TOL u, ki so bili dobavljeni iz držav SEV in ki ne kažejo nikakršne želje po zaustavitvi.

Ne glede na to, da sta bila bloka TEŠ 4 in 5 leta 2004 stara 32 in 27 let, so se v TEŠ odločili, da ju »modernizirajo« z vgradnjo plinskih turbin in parnih kotlov za regenerativno gretje napajalne vode. Investitor je ta poseg opravičeval z dvigom moči blokov in termodinamičnega izkoristka, ekonomski vidik posega pa je precej skromen kajti gre za substitucijo lignita s precej dražjim zemeljskim plinom. Investicija na bloku 4 in 5 je stala TEŠ cca. 65 milijonov EUR, Geoplin plinovode, ki je zgradil nov plinovod zemeljskega plina

do Šoštanja, predvsem za TEŠ, pa cca 11,5 milijona EUR. Po investicijskem programu naj bi turbini obratovali vsaj do leta 2026.

Ko se je investitor domislil TEŠ 6, so mu investicijsko idejo ovirali :

- omejena zmogljivost premogovnika,
- obstoječi porabniki premoga, ki zasedajo zmogljivost premogovnika.

46

Te probleme je TEŠ gladko rešil tako, da je predvidel ob zagonu TEŠ 6 zaustavitev TEŠa 4 in drastično znižanje obratovanja, za cca 40 %, bloka TEŠ 5. Po letu 2020 je dodatno znižal obratovanje in predvidel zaustavitev TEŠ 5 leta 2027.³

47

Kljub temu, da so že leta 2005 v TEŠ načrtovali, da bo blok 4 v letu 2012 nehal obratovati, je investitor na ta blok vgradil plinsko turbino in parni kotel (za slabih 6 let obratovanja !). Poudariti je potrebno, da ne gre za nikakršen »kontejner, ki ga odpelješ drugam, ko ga ne rabiš«, kar izjavlja direktor Rotnik, ampak gre za stabilno energetska postrojenje, ki je predvideno za daljše obratovanje.

48

Ko je TEŠ-u in HSE zaradi medijskih in okoljskih pritiskov postal odveč tudi blok 5, so gladko objavili, da bo po zagonu TEŠ 6 postal hladna rezerva tudi ta blok. Kako bodo do leta 2027 pokrili amortizacijske stroške bloka 5 (in morda tudi preostale stroške bloka 4) in plinskih turbin, ocenjujem da 10 milijonov na leto, in stroške Geoplinu plinovodom za izgradnjo plinovoda, niso pojasnili.

49

Iz navedenega je razvidno, da vodstvo TEŠ zadnjih pet let neprestano, takorekoč iz meseca v mesec, spreminja zasnovo bodočega delovanja TEŠ, kar je povzročilo enormno podražitev investicije v blok 6. Načrte spreminja v vsakem dopisu različnim institucijam in v različnih sporočilih javnosti. Koncept se bo še spreminjal, prav tako cena. Končni učinek tovrstnega neresnega vodenja projekta pod vodstvom dr.Uroša Rotnika pa je nesporno podražitev projekta bloka 6 za najmanj 150 mio EUR ter neekonomično vlaganje v plinski turbini pri bloku 4 in 5 v znesku pribl. 75 mio EUR.

50

³ Novelirani investicijski program Postavitev TEŠ 6 moči 600 MW, september 2007